

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку

(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування

фінансовий і страховий менеджмент

(назва магістерської програми)

на тему: **«Фінансове моделювання у системі фінансового консалтингу»**

(назва теми)

Виконавець:

студент фінансово-економічного
факультету
Білоус Костянтин Ігорович

(прізвище, ім'я, по батькові)
/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Гончаренко Олена Миколаївна

(прізвище, ім'я, по батькові)
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Дослідження фінансового моделювання компанії має особливу актуальність через нескінченні процеси ускладнення економічних відносин між суб'єктами господарювання та зростанням ризиковості ведення підприємницької діяльності у теперішньому часі й майбутньому. Саме своєчасне прийняття зважених управлінських рішень у розрізі фінансової консалтингу є основою для успішного функціонування компанії та її стабільного розвитку.

Ринок фінансових та корпоративних послуг розширився, що дає змогу керівникам бізнеса долучати фахівців незалежного консалтингу для вирішення як операційних, та і стратегічних задач. Однією із популярних послуг став саме фінансовий консалтинг, який передбачає побудову фінансової моделі бізнесу.

Таким чином, метою роботи є побудова фінансової моделі та визначення факторів впливу на управління фінансовою діяльністю компанії з наданням відповідних рекомендацій щодо його удосконалення.

Головними завданнями роботи є наступні:

- визначити сутність та принципи організації фінансової консалтингу;
- розглянути фінансове моделювання як інструмент фінансового консалтингу;
- проаналізувати основи побудови фінансової моделі;
- провести аналіз чутливості фінансової моделі;
- визначити фінансові ризики та надати рекомендації до них;
- проаналізувати шляхи оптимізації фінансової діяльності аграрної компанії;
- розробити систему фінансового консалтингу.

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовою діяльністю аграрної компанії.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти, пов'язані з фінансовим консалтингом та фінансовим моделюванням.

Основні методи, що були застосовані у кваліфікаційній роботі магістра, це метод порівняння, аналітичний метод, методи прогнозування і моделювання, методи аналізу та синтезу.

У процесі аналізу широко застосовуються як традиційні методи економічної статистики (групування, визначення відносних величин, графічні та елементарні методи обробки рядів динаміки), так і математико-статистичні методи.

Інформативною базою дослідження стали закони України стосовно реалізації підприємницької справи та управління фінансовою діяльністю підприємства, а саме Господарський [3] та Цивільний [28] кодекси України.

Сутність фінансового консалтингу в Україні та за її межами досліджували Любохинець Л. С. [1], Краснейчук А. О. [2], Гончарова М. Л. [4], Лукашевич О.А. [5], Жуковська А. [6], Черленяк І. І. [7], Євтушенко Н. О. [8], Верба В.А. [9], Каламбет С. В. [15], Ситник Г. [17], Журавльова Т. О. [18], Жукевич С. М. [19], Л. Є. Довгань [24].

Практичне застосування фінансового консалтингу на підприємстві розглядали Івата В. В. [12], Бортнікова М. Г. [13], Башлай С. В. [16], Кізима Т. О. [20], Кізима Т. [21], Тур О. [22], Ніфатова О. М. [23].

Фінансове моделювання, як частину фінансового планування в системі фінансового консалтингу в цілому та різних галузях досліджували Ястребова О. В. [25], Панасюк М. А. [26], Теличко Р. К. [27], Підгайна Х. О. [29], Островський І. А. [30], Дем'янчук К. М. [31], Сіренко Н. М. [32], Хома І. Б. [33], Слободенюк А. В. [35], Багацька К.В. [36, 37], Федішин М. П. [46], Киркач С. М. [47], Школьник, І.О. [48], Подольська В.О. [50], Іванченко І. С. [55], Гайдаєнко О. [57], Павлова Ю. О. [58], Панасюк М. А. [59].

Особливості фінансового консалтингу, планування та моделювання розглядали Давіденко Н. [34], Лупенка Ю.О. [49], Адаменко А. П. [51], Басюркіна Н.Й. [52], Дем'яненко М.Я. [53], Макаренко П.М. [54].

Були використані прогнози ОЕСР [60], МВФ [61], Департаменту сільського господарства США [62], Business Monitor [63] та Deutsche Bank [64].

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (64 найменувань) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 79 сторінок. Основний зміст викладено на 62 сторінках. Робота містить 40 таблиць, 7 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретико-методологічні основи формування системи фінансового консалтингу»* розглянуто сутність фінансового консалтингу, види фінансового консалтингу та моделювання, фактори, які обумовлюють вибір відповідної системи фінансового консалтингу.

У другому розділі *«Практичні аспекти фінансового моделювання на прикладі аграрної компанії»* проаналізовано процес та етапи побудування фінансової моделі підприємства, проведений сценарний аналіз та аналіз чутливості фінансової моделі.

У третьому розділі *«Впровадження системи фінансового консалтингу на основі фінансового моделювання на прикладі аграрної компанії»* запропоновано систему фінансового консалтингу, основу на фінансовому аналізі та аналізі капітальних інвестицій, надані рекомендації щодо капітальних інвестицій та уникання потенційних ризиків.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

Фінансовий консалтинг – це комплекс послуг, спрямований на оцінку, прогнозування та оптимізацію бізнесу з урахуванням досвіду роботи в

реалізації і модернізації виробничих процесів. Рекомендації фахівців розробляються з урахуванням специфіки діяльності підприємства та враховується рівень конкуренції.

Метою створення й використання фінансових моделей є допомога, яку такі моделі можуть надати керівництву підприємства в процесі ухвалення рішення. У цьому контексті фінансова модель (financial model) — функціональна галузь загальної моделі стратегічного планування. Це математична модель, яка описує взаємозв'язки між фінансовими змінними підприємства. Таким чином, фінансову модель можна визначити як «спрощене математичне відображення реальної фінансової сторони діяльності підприємства». Таке визначення означає, що фінансова модель являє собою спробу показати комплексний характер фінансово-господарської ситуації у формі спрощених (порівняно з дійсністю) математичних рівнянь. Вона є основним інструментальним засобом для планування і складання бюджету. Також її використовують для аналізу ризику і експериментів «а що буде, якщо...».

Альтернативний сценарій показує, що компанія буде гірше працювати, через нижчий показник EBITDA та чистий прибуток. Сума чистого збільшення грошових коштів та їх еквівалентів зменшиться на 786 тис. дол. США порівняно з базовим сценарієм. Проте, без об'єкта біогазу, Компанія залишається фінансово життєздатною та надійною. Була перевірена здатність Компанії обслуговувати свій борг у несприятливій обставині шляхом аналізу оптимального рівня боргової спроможності.

Валова маржа прибутку зменшилась в 2017 році на 51% внаслідок зменшення надходжень. Чистий прибуток у 2017 році був значно нижчим, ніж у попередні роки (знизився на 70%) через нижчі доходи та вищі операційні витрати. У 2016 році чистий операційний грошовий потік Компанії збільшився на 183% завдяки збільшенню продажів Компанії та сприятливих ринкових умов.

У той же час чистий операційний грошовий потік у 2017 році зменшився на 39%. Це було викликано зниженням урожаю і, як наслідок, нижчими доходами від продажів.

Протягом останніх 3 років Компанія активно інвестує в модернізацію складів, сільськогосподарської техніки та цукрового заводу.

Через стратегію розширення Компанії покупки PP & E зростатимуть і в наступні роки. У 2017 році рух грошових коштів від інвестиційної діяльності збільшився на 35% у порівнянні з 2016 роком.

У 2017 році Компанія отримала 18 млн. дол. США нових кредитів від банків. У той же час компанія погасила 13 млн. дол. США банківських кредитів.

У результаті цих операцій збільшилася заборгованість на 5 млн. дол. США, тому компанія збільшує борг. Загальна зміна руху грошових потоків від фінансової діяльності в 2017 році була на 45% вище, ніж у 2016 році.

Нові інвестиції диверсифікують бізнес компанії. Компанія має свої можливості для забезпечення сировинної бази нового виробництва. Зокрема, жом (побічний продукт із переробки цукру) буде використовуватися як сировина, яка не має стійкого попиту серед клієнтів через зменшення виробництва тваринництва в Кіровоградській області. Поряд з цим, целюлоза має високу енергоефективність і може служити джерелом сировини для біогазового заводу. Компанія також планує використовувати до 5% сільськогосподарських угідь для вирощування кукурудзи в силосі, що також буде служити джерелом сировини для заводу.

Проте інвестиція має ризик, пов'язаний із затримкою введення об'єкта в експлуатацію та досягнення його проектної потужності. Поточний тариф на електроенергію за «зеленим тарифом» діє до кінця 2020 року, з 2021 року тариф буде значно скорочений. Отже, важливо, щоб Компанія досягнула проектної продуктивності в зазначений період.

Компанія планує досягти довгострокових цілей за допомогою програми корпоративного розвитку та бізнес-стратегії, які систематично та послідовно

реалізуються за рахунок реалізації інвестиційної програми та операційної діяльності.

Всі фактичні та заплановані інвестиції відповідають цілям, які Компанія має намір досягти.

Розвиток сховищ сумісний з метою забезпечити власну виробничу потужність для зберігання та поліпшення урожаю. Як наслідок, компанія має власну інфраструктуру та зменшує операційні ризики втрат урожаю.

Інвестування в модернізацію цукрових заводів сумісно з метою підвищення ефективності переробки цукрових буряків та забезпечення конкурентних переваг з точки зору якості готового продукту. Як наслідок, Компанія має можливість збільшити частку ринку та продавати цукор на внутрішньому та експортному ринках.

Розширення земельного банку як основного операційного активу сумісно з метою розширення бізнесу та спрямоване на захист ринкової позиції.

Капітальні витрати на сільськогосподарську техніку та транспорт сумісні з метою зменшення залежності від зовнішніх послуг шляхом оновлення та підтримки аграрного парку на прийнятному рівні амортизації.

Інвестиції в нові об'єкти (біогаз) сумісні з метою вдосконалення існуючих виробничих потужностей, диверсифікації бізнесу, поліпшення грошових потоків.

Рекомендації щодо покращення підприємства, які були сформовані в ході фінансового моделювання та подальшого аналізу:

- Оптимальні сівозміни.
- Забезпечення диверсифікації природних ризиків та використання власного зернозберігання на повну потужність.
- Правильні сівозміни зменшують ризик втрати врожаю від хвороб або під час збору врожаю та рослинних шкідників.
- Використання сучасних технологій сільського господарства та захисту рослин.

- Усі технології захисту рослин повинні відповідати вимогам захисту навколишнього середовища.
- Інвестиції у власний транспорт для збирання цукрових буряків.
- Використання сучасної техніки.
- Інвестування в високотехнологічне обладнання для обробки.
- Періодичний аналіз світових цін та дослідження нових тенденцій ринку.
- Диверсифікація продуктів і ринків.
- Інвестиції в власний спосіб зберігання врожаю для продажу в сприятливих ринкових умовах
- Довгострокові та короткострокові аналізи та прогнози.
Диверсифікація позик та кредиторів.

Дотримання вищезазначених рекомендацій забезпечить сталий розвиток аграрної компанії та її захист від внутрішніх та зовнішніх ризиків.

АНОТАЦІЯ

Білоус К.І. «Фінансове моделювання в системі фінансового консалтингу»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «072 Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою професійного за спрямування «фінансовий і страховий менеджмент». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти фінансового консалтингу та фінансового моделювання у системі фінансового консалтингу. Проаналізовано процес побудови фінансової моделі аграрного підприємства, проведений сценарний аналіз та аналіз чутливості фінансової моделі. Запропоновано рекомендації з покращення фінансових показників, капітальних вкладень та дії по уникненню потенційних ризиків.

Ключові слова: фінансовий консалтинг, фінансова модель, аграрне підприємство

ANNOTATION

Bilous K.I. "Financial modeling in the financial consulting system"

Qualification work on obtaining a master's degree in the specialty "072 Finance, Banking and Insurance" under the master's program "financial and insurance management". – Odessa National University of Economics. – Odessa, 2018.

The theoretical aspects of financial consulting and financial modeling are considered in the study. There has been analyzed the process of constructing a financial model of an agrarian enterprise, conducted scenario and sensitivity analysis of the financial model. In work were provided recommendations on improvement of financial indicators, increasing in capital investments and actions for avoiding potential risks are offered.

Keywords: financial consulting, financial model, agrarian enterprise